

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchényi-utca SIMON-ház Knuza József nr kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szelemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Értesítetlen levelek csak ismert kizárólag fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Table with subscription rates: Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt - kr., Félévre 5 frt - kr., Negyedévre 2 frt 50 kr., Egy hónapra 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Öt-hatszázpontosor egyszeri beiktatásáért 50k. Bélyegdíj minden hirdetéért külön 30 kr. Névtelű 4-aszások postáért 20 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló hirdetés sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Kedd Aprilis 30.

85. szám.

A jövő delegációik.

Apr. 26-diki kelettel

Bécsből írják a „Pester Correspondenz”-nek: A magyar kormány holnap-alkalmasint megkapja az ért. titést, hogy a közöminiszteriumok jóformán elkészültek a külügy, hadsereg s haditengerészet, valamint az okkupált területek, a közös pénzügyminiszterium s a közös legfőbb számszék költségvetésére vonatkozólag a delegációk elé terjesztendő javaslatokkal. Viszont várják a magyar kormány abbéli tudósítását, hogy Tisza és Vekerle mikor szándékoznak Bécsbe jönni, hogy a költségvetés végleg megállapíttassék és a Felsőház előleges jóváhagyása kieszközöltessék. Számítanak rá, hogy a magyar miniszterek a jövő esztendőben jönnének, s így a közös miniszteri értekezletek a hét végéig befejezhetők, az előterjesztések az udvari s állami nyomdába adhatók lennének. Mert a vezető köröknek még most is mindig az a szándékuk, hogy a delegációk még májusban megnyittassanak.

A javaslatok tartalmáról, illetve a közös költségvetés tendenciájáról az hírlik, hogy az lehetőleg az utolsó engedélyezés keretében van tartva, hogy azonban az általános helyzet s az orosz hadszervezeti és készülődési munkálatok következtetés folytatása az 1890. évi közösügyi költség előirányzatban bár nem mélyreható nyomokat hagytak hátra, melyek közül néhány a közös miniszteri értekezletek után is alkalmasint visszamaradni fog.

Mert, mint Szilágyi Dezső pozsonyi választóihoz intézett levelében oly világosan és szabatosan kifejezte: az állam és a monarchia politikáját mindenek előtt az általános helyzet határozza meg. Tekintettel az ismeretes eseményekkel, melyeknek színhelye a delegációk utolsó

tanácskozásai óta a Balkánfélsziget volt tekintettel a már meztelenül s szemtelenül jelentkező aknamunkára, mely ott szakadatlanul, fáradhatlan buzgósággal és figyelemre méltó leleményességgel üztek, csak természetes, hogy a külügyi értesítőszolgálatnak erősítést kell kapnia. És ha az összes hatalmak hivatalos politikája állandóan a békére utal s a háború kitűzése ez évben kizártnak látszik is; és ha a lapokban találkozási hírek hallatszanak is, melyekbe új s igen becses kezességeit lehet látni az európai békés viszonyok állandóságának: azért kül- és katonai ügyeink vezetőségének mégis lehetetlen tökéletesen passivé és közönyösen maradnia szemben Oroszország hatalmas készülődéseivel, mely éppen a mi határainkon egy egész vadászhatdestet szervez, egy arra szánt hatalmas csapatot, hogy adott esetben eddigelé ismeretlen tömegben tisztítsa meg az utat a hadtömegek előtt.

Mi nem félünk Oroszországtól, új találmányai dacára, jobb fegyverünk és nagyobb értelmiségünk által még mindig előtte vagyunk. De végzetes hiba lenne, nagy tömegeit s ezeknek lényegesen javított agilitását kicsinyelni s ellenintézkedéseket nem tenni. Hadügyi kormányunk nem akar e hibába esni, az államminiszterek szintén el akadják kerülni és a delegációk nem kevések. A hadügyi kormányt mindenetre utasítani fogják, hogy védelmi erőnk intenzitásának szükségessé emelést az utolsó engedélyezés keretében teljesítse, ezt eddig is önkénytelenné tette s nagyon sokat nem engedhet. Egy kis pluszra el kell készülni lennünk, de csak egy kicsinyre, melyet remélhetőleg a delegációk sem fognak igen nagyon ellenezni. A míg az általános helyzet anormális, lehetetlen komolyan és szigorúan követelni a normális költségvetést. Csak azt lehet követelni, s ennek becsül-

letesen meg is felel a hadügyminiszterium, hogy a kormány és javaslatai komoly kezességet nyújtsanak az iránt, hogy a normális idők bekövetkeztével azonnal normális költségvetés fog életbe lépni.

Felmentett főispán. Balogh Imre Jász-Nagy-Szolnok-vármegye főispánját saját kérelmére a király ö felsége ezen állásától felmentette. Helyébe, mint az „O. E.” jelenti valószínűleg Ujfalussy Sándor Szatmármegye alispánja fog kinevezettni. A főispán változásokról a „Bud. Corr.” következőket írja: „Néhány ellenzéki lap abban tetszeleg magának, hogy naponként más és más főispán külszöhön lévő fölmentését említi tel egész határozott alakban. Helyettes hegyről fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy minden híresztelésnek teljesen alaptalanok. Rézben régen elhatározott változtatások fogadásáról, részben néhány főispán lemondásáról volt ez idő szerint szó. A már felmentett főispánokon kívül, még csak két főispán kérte elbocsátatását és két főispán felmentése fog a legközelebbi napokban bekövetkezni. Arról nincs értesülésünk, hogy ezen kívül még más főispánnak is szándéka van lemondani.

Wekerle Sándor pénzügyminisztert Nagy bányán tegnap egyhangulag képviselővé választották.

Országgyűlés.

Budapest, április 29.

A képviselőház mai ülésében elfogadta az 1889-ik évre szóló újonczmegajánlási törvényjavaslatot. Az ülés elején Münnich Aurél a véderőbizottság előadója ismertette a törvényjavaslatot, hogy miben különbözik ez — az új véderőtörvény elfogadása folytán — a korábbi évek hasonló törvényjavaslataitól. Ezután Nagy István a mérsékelt ellenzék részéről kijelentette, hogy e fogadja a törvényjavaslatot, de határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy a honvédelmi miniszter évenként tegyen jelentést a háznak az egy éves önkéntesek tisztai vizsgájának eredményéről. Irányi Dániel szöveget föl-

azután, kijelentvén, hogy a függetlenségi párt nem szavazza meg a törvényjavaslatot, mert a közös hadseregnek nem szavaz meg újonczokat; ezután Andrássy Gyula grófnak a főrendiház bizottságában tartott beszédével polemizált s az önálló magyar hadsereg mellett érvelt. Beszéde folyamán oly nyilatkozatra ragadtatta magát, mely nagy zajt s elnöki megjegyzést is keltett: azt mondotta ugyanis, hogy a habsburgi dynastia tagjai mindig megosonkítani törekedtek a magyar alkotmányoságot. Az elnök rectificáló megjegyzései mellett a ház többségének zugása felelt erre a támadásra. Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter csak röviden nyilatkozott, kijelentvén, hogy Nagy István határozati javaslatához némi irányi módosításokkal hozzájárul s hogy Andrássy Gyula gróf beszédében — mely a nemzetnek nemcsak érzelméhez, hanem eszélyességéhez is szól — saját megjegyzésével találta kifejezve, a ház egy a törvényjavaslat, mint a Nagy István módosított határozati javaslatát elfogadta. Végül a honvédelmi miniszter tette meg utolsó jelentését a negyedik korosztálynak az 1888-ik sorozásnál történt igénybevételeiről, miután az új véderőtörvény intézkedése folytán a negyedik korosztály felhívásáról többé szó nincs.

Felhívás Hajdumegyei tanítókhöz.

Tisztelt Kartársak!

Midőn 1875-ben a tanítók nyugdíja törvénybe iktatott, mindenki tudta, hogy ezzel a hazai tanítók nyugdíj kérdése még nincs megoldva, hogy ez csak a kezdeményezés stádiuma.

Azóta 14 év múlt el. A nyugdíj alap a kormány békeüti subventiója — a tanítók állérei — és végre a községek hozzájárulásai által immár hat millió frt szép és tekintélyes összegre emelkedett.

Oly összeg az, melynek 3 %-je képes a tanítók eddigi nyugdíj maximumát 33 %-kal felemelni, a nélkül, hogy az állam anyagi segélyét igénybe venni. Szóval: a tanítók nyugdíj alapja jelenleg túltengésben van. Ezt bebizonyította a közoktatási bizottság száraz és tiszta számokkal.

Annak dacára a tanítók nyugdíj penzuma nyomorúságos.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az Eiffel-toronyban.

A háromszáz méter magas tornyot április 1-én, a köznyelv szerint a hóbotok napján, befejezték. Hóbotosnak tartották eleint azt az agyvelőt, a melyben az égbenyúló, az égbőlöt mintegy fölyársaló vas torony eszméje megfogalmazott. A művészet és irodalom legnevesebb képviselői latba vetették tekintélyüket, hogy az „őrült” eszme kivitelét megakadályozzák. A sajtóban, szószéken a gony mérges nyitáival s a nevétségesség hideg zuhanyával küzdöttek a torony tervezője, Eiffel György ellen. Es a kitünő teremtő képességű mérnök, a kinek most már világszerte ismert és magasztalt neve hazánkban többek előtt különösen a szegediek előtt régebben ismeretes, lévén ő az alföld legnagyobb szerű technikai művének, a szegedi közúti hidnak az építője: az örülteknek egy lélektani vonását csak ugyan elárulta. A józan, köznap gondolkodással magát mindig mindig okosabbnak tartó közvilélmény ostroma dacára makacsul ragaszkodott tervéhez. A nyelv hatalmával s a számok meggyőző logikájával visszaverte a támadásokat, lefegyverozte ellenfeleit s rá birta az irányadó politikai köröket s a töképenzesekeket, hogy páratlan művének kivitelében anyagi és erkölcsi támogatással gyámolítsák.

Az okos közvélemény végre belátta, hogy ítéletében egy hajszálnyira letért az igazság ösvényéről. Igaz, hogy ez a hajszál oly finom, hogy gyakran a legszubti isabb emberész görcsűvén sem ismerhető föl. A szórendet megfordítva: a hóbotot a magasztostól elválasztó hajszál az.

Ma a magasztos eszme testté vált, vértetett, vashból vert óriászi. Sisakjából, a magasra törő gondolat szikráját jelképezve, az elektromos fény fog kipattanni, melynek világitó ereje sokkal nagyobb lesz, mint Páris

utezáinak összes lángjai. A világosság özönét fogja szórni a mélységben eltűnedező, parányi embergomolyra.

Olyan magas építmény ez, hogy az „aranykalásos rónaságon” el-elmerengő alföldi embernek, a ki a szemérmékét csak a fau tornyának dőlőbányujtotta es a képein vagy a rándorudak magasan repülő V betűin gyakorolhatja, elképzelni is bajos.

Példát szeretnék idézni, hogy magasztosabbá tegyem. Itt van az egyéves kis ham-Zömök kis emberke. Apró ujjai éppen mérőszalaggal babrálnak. Így születik meg a gondolat. Talpra állított és megmért. Piskóta cipőjével együtt egy pár vonal híjjával megüti a hetven centimétert. 300: — 70-nel körülből egyenlő 430 ezal. Tehát négyszázharminc ilyen emberkét kellene egymásra állítani, hogy az Eiffel-torony magasztát kapjunk.

A befejezés napján Eiffel egy kis bokréta ünneplést rendezett. Veje, Salles, a ki a nagy műnél legbensőbb munkatársa volt és leánya kíséretében, válogatott szűkebb társaság élén ment föl az 1792 lépcsőn, a mely a csuéstól elválaszt. — Vajjon nem a lángeszű mérnök köztársasági érzelmeit fejezte ki ez a szám, a mely a forradalomra em lékezet?

Nagyon lassan haladnak föl, minden emeleten megállapodnak s Eiffel magyarazatokkal szolgát. Egy óránál hosszabb ideig mennek. Eiffel tanácsolja, hogy utánozzák a járását. O igen lassan megy, kezét erősen a karfára téve. Testét egyik lábáról a másikra himbálja; az ezáltal nyert lendülettel ismét új lépcsőfokot ér el. A lépcsőzet emelkedése olyan enyhe, hogy menetközben társalaghatnak s midőn az első emelet kiszűgelésére érnek, senki sem liheg. A távolban a Szajna partjain vagy a Trocadéro fásoraiban, kíváncsi tömeg szemei követik a kuszó emberajt, a mely alig látható s a roppant madárkalit vörös abroncsaiba van zárva.

A város már a panoráma mozdulatlan-ságában tünik fel. Az élet s mozzalom megszűnik. A járókelők és a hintók körvonalai az utcazón koromfekete, rösen kidomboruló tentalfoltnak látszanak. Egy összeszorult tömegnek vagy a játékboltok rajzaira feltűzött lovakkal megmerevült látványát nyújtják. Csak a Szajna él még mindig a víztükörözés által, a mely fölmentén végig fut. Széltörham által dagasztott vitorla benyomását teszi. Hogy a eszgaszerű fölmentel által okozható kábultól óvják magukat, a torony vas kerestőnadékan keresztül az alatt eiterülő tájképre néznek. Ez minden fordulatlán a lát-határ emelkedésének meglepő érzését kelti.

A Trocadéro alszáll. Még csak a vilámláhrítónak csuésai nyulnak föl a toronyba haladók szemvonaái. A boulognei erdő sötét csoportja, a longchamp: mező friss pázsítjának világos foltja által változtatva derék-szögben lép föl a szemhatáron s Páris város kelet felé szorul vissza.

Végre az utolsó emeletre érkeznek 277 méter magasságban. Ez a közönségnek főtartott karzat: 16 és fél méter az oldal-szélessége és 800 látogató fér el rajta. Itt fog-nak a rendes fölmentések megállapodni. A válogatott társaság nagyrésze is itt állapodott meg. Egészen föl, az ugnevezett kampanillába, csak 15 vagy husz személy mehet. Ezuttal csak a hatóság személyek és néhány munkás mentek föl ebbe a részbe, a mely a kísérleteknek és a toronyvilágításnak van szánya.

A lépcsőzet különben hamar eltűnik s a hivatalos kísérlet körülbelül 60 centimeter átmérőjű kéménybe bujik. Ez a gözbajók kéményéhez hasonlít: egy vascső, a melybe lépcsőzetül vaskampók vannak erősítve.

Körülbelül 39 igen nehezen mászható lépcsőfok van beleerősítve. De ez a vége. A világitó torony csuésai vannak. A földelzeten, a hol mindennek vége. Az emberkét által emelt legmagasabb ponton, háromszáz méternyire a föld fölött.

A kilátás remek. A Mont-Valérien, Montmartre, Sannois, Páris környékének legkiemelkedőbb pontjai, kis szürke foltoknak látszanak. A saint-germaini erdő a kékes felhőzetben elmosódik. A Szajna csöndes, liliputi bárkák által hasított pataknak látszik. Páris egyenes utcaival, épületeinek légszögletes tetőivel és egyenközü homlokzataival a domborműves térkép látványát nyújtja. Az embercsoportok fekete pontoknak látszanak. Minden oly alakot ilt, mintha meg volna fosztva az élettel, kivéve a facsoportok szőljét. Semmi mozzulat észre nem vehető ebben a végtelenségben, semmi zaj nem árulja el az alatt nyüzsgő sokadalom tevékenységét.

Mintha világossággal hirtelen álom lept volna meg a mozdulatlan és csöndes világ- várost.

Ez a benyomás nagyszerű. Az égbőlötözött terjengőssége végtelennek tünik fel. A levegőben való függés, az elzárkozottság érzése ébred mindenkiében. A lábak inognak. De nem a szédlőléstől, hanem a fátáradtságtól, a szél fúlasztó rohamától s a lég-hajósok által jól ismert benyomástól: a tér határtalansága okozta meglepetéstől. Az ezen magasra emelt fixponton a szertenéz ember szorongó kábellel veszi észre, hogy körül van véve ürességgel; csak egy lépés választja el a semmiségtől.

A torony csuésára föltűzik a 7 és fél méter hosszú s 4 és fél méter széles francia nemzeti lobogót, a mely hírel adja a párisiaknak, hogy a század nagy technikai műve be van fejezve. A harmadik párkányzatról eldördülő huszonegy ágyulós s a szélrózsa minden irányába viszi a hirt. A zajos viszhang érczesen, fülfárasztó és hangokkal verődik vissza a torony vasszerkezetén.

A torony tetéjén állók tapsolnak s lelkesült kiáltásban törnek ki: „Dicsőség Eiffelnek és valamennyi munkatársának!”

Kirner Dezső.

40 évi működés után a nyugdíjmaximum 250 — usque 300 frt.

Az övegyek jelenlegi nyugdíjpenzuma 84 mondd nyolcvannégy frt!!

Ezt a magas kormány maga is nyomorúságosnak találván, felvetett a néptanácsok nyugdíj törvényének revíziója Két propositió is tétetett. Ugyanis:

1. Szüntesse be a kormány a tanítók által eszközölt évi 5-6 frt nyugdíjilletéknek a befizetését és állapítsa meg a nyugdíj maximuma 300 frtban.

2. A propositió: Maradjon gyakorlatban a tanítók nyugdíj illetékének a befizetése, de száltsák le a 40 évi szolgálati időt 30-ra, és a nyugdíj minimumát emeljék fel 400 frtra.

Tisztelt Kartársak! Az első propositió, mely egy „nesze semmit fogd meg jól”, csak ártana a nyugdíj alapnak és nem használna a tanítóságnak. Egy-egy tanító megtakarítana ez által évenként 5-6 frtot, a nyugdíjalap pedig vesztene 150.000 et. Hisz egyetlen egy tanító sem zúgolódott még a nyugdíj illeték ellen, ha sokszor szájtól is megvonja azon 3-6 frtot. Készségesen fizetik tehát azt ezental is, noha a tanítókkal egyenrangú más állami tisztviselők fizetéseik teljes nyugdíj élvezése mellett, — nyugdíjilletéket nem fizetnek.

Nyugdíjügyünkön tehát csak a második propositió lendíthet némileg, ha nem is sokat, mert még akkor sem nyújtja nekünk azon jogot és beneficiumot, mit az állam nyugdíj törvénye a levélhordónak — vagy írónaknak biztosít!

Tisztelt kartársak! A tanítóság tömörül és szavát emeli a nyugdíj törvény revíziója, a szolgálati idő leállítására és a nyugdíj penzum felemelésére tárgyában. A kérdés lett volna és megoldásra vár. Több megye u. m. Ung, Bereg, Szabolcs, Bihar, Borsod, Zemplén stb. tanítósága petítiót nyújtott be és nyújt be a kormányhoz a szolgálati idő leállítására és a nyugdíjpenzum felemelésére érdekében. Hajdumegye tanítóit sem maradhatna passiv ezen üdvös mozgalommal szemben. Most az idő és alkalom, hogy nyugdíj ügyünk reánk nézve előnyös megoldást nyerjen. Lehetetlen, hogy oly impozáns módon nyilatkozzon petíciók a tanítóság részéről a m. kormánytól visszhangra ne találjanak, mely kormány eddig is a lehető legkevesebb háza tónitól érdekelben. Forduljunk mi is hasonló petícióval a kormányhoz. Egyidejűleg minden kerület tanítóit keressék meg a maguk országos képviselőjét, kérvényezve, hogy támogatásával juttassák érvényre a hazai tanítók petícióit.

Debreczen, 1889. április 30.

Hazaifas üdvözléssel

Kuti Zsigmond

helyb. tanító.

Budapesti levél.

1889. április 28.

Egy benszülött fővárosi ismerősöm megállít ma az Erzsébetvárosi s közönyösen csudálkozó képpel kiált rám:

— Na nézd már!
— Mit néztek?
— Hát nem látod? S kiterjesztett tenyerével olyan formán intett a tér megnyesett kuszá koronájú fái felé, mintha utánuk akarná hajítani.
— Mit?
— Zöld, csupa zöld.
— Látom.
— Megfoghatatlan.
— Én nagyon természetesen találok.
— Ne mond. Hiszen tegnap még egy rügye sem bomlott.
— Dehogyan nem. Már tegnapelőtt, meg az előtt is.
— Lehetetlen. Észre sem vettem.
Ilyen a nagyvárosi ember. Észre sem veszi s egyszerre csak benne van a nyárban. Az újságból olvassa, hogy itt a tavasz, meg jött a golya, a feoske, virágzik a barackfa s már zöld a pázsit, virágos a rét, természetesen nem az aszfalton, hanem odakint valahol messze kívül az ő világán: a városban; mit poéták úgy fejeznek ki szépen, hogy a szabad természet templomában vagy a viruló liget illatterhes légjében.

Mikor a gazda ember szántani kezd, a fővárosi felveszi új felöltőjét, végig sétál benne a népesebb utcákon s meg van győződve róla, hogy az idő csupán csak azért enyhült meg, mert a felöltőt is viselni kell valamikor. S mikor a gazdaember el is vetett, a kertész kirakta az új pántákat s a ló meg az ökör elhullatta teli szőret vagyis paraszatosan vedlik, a fővárosi is leveti a felöltőt, könnyű kabátban jár-kél, félre teszi a czilinderét s megpillantva valamelyik sétány lombosodó esernyét, álmélikodva felkiált: nini, hát kitavaszkodott?

A fokozatos átmenetről, a természet éh redéséről fogalma sincs. Ő mindig ébren van. Legjobban télen, mikor az anyatermesztet hó, jég és zuzmára alatt édesdeden szunnyad s a gazdaember kaszinóban vagy a maga portáján dőlőtől késő-estig tarokkzik, kvaterkázik s száz esztendő anekdotákon nevet nagyokat és józúteket.

Már már magam is úgy vagyok ve'e. Nem egyszer láttam én, mikor a földszintes házaeskák jól meglátszó lapos tetőin olvadni kezdett a hótakaró, mikor a fagyos mezőbe belevágott az éles vaseke s otromba görün-gyökké tördelte fel azt. Sokszor hallgattam,

a mint süvítő nyers bőjti szél neki rugaszkodott a nagy ákácfa vékony csupasz ágainak, rázta, tördelte, csapkodta azokat, fűtyölt rajtuk, mint fűsün a gyerek. — Láttam azt is, mikor a sugár orgonavessző kövér rügye kipattant, — mikor a barackfa sárga virága kibomlott s a tulipán tág öblü kelyhe feltárlt a napugár melegétől; mikor az első fehér lepke elem lebbent s én mintha kis gyerek lettem volna, utána futottam, el akartam fogni s mikor már-már leülhettem volna kalapommal, engedtem, hogy repkedjen, csapongjon tovább. Hallottam azt is, mikor esendes aprillisi estén megszólalt fejem felett fűnt valahol a sötét magában a vadkacsa és sipogott, gágogott, mintha valami hirt hozna messziről.

Most. Most a korcsolyasáson után kezdődik egy hosszú, unalmas semilyen időszak; esős, szeles, kellemetlen, alig egy-két naptnyes délutánnal. So hideg, se meleg. De azért hideg is, meleg is, száraz is, nedves is. Valóságos nátha korcsak, mert ha kint meleg van, a szoba hideg; ha befűtött az ember, kint hűl át. Ha botot visz magával, esőt kap, ha esernyőt visz, szelet; s ha egyiket sem visz, mindeniket. Mindenki kivétel nélkül még annak is elmege a kedve, a kinek volna, a mint látja, hogy más úgy tesz, mintha az orra vére folyna.

Míg egyszer csak egy szép verőfényes napon szembe ötlök az embernek az Erzsébet téri fák lombja s elneveti magát, na lám csak, ki gondolta volna, hogy már nyár van!

— Menjünk a ligetbe. Ezt az indítványt tette a nagy fölfedezés öröme fővárosi benszülött barátom. — S mentünk a ligetbe, élvezni az újja születtett természet tavaszi pompáját a... Stefánia uti cserőn. Onnan pedig a tavaszi virágkiállításra, melyet az országos kertészeti egylet József főherceg tiszteletére rendezett 25 éves házassága emlékére.

A kiállítás meglepően szép. De minden inkább mint tavaszi. A fővárosi ember természetesen el sem tudja képzelni, milyen az az igazi tavaszi virágkiállítás. Földike, szironták, sárma, ibolya, gyöngyvirág, kökörsín, fehérbe borult kökénybokr, egyszerű négy szirmu vadróza, friss huos tavaszi gyep, tünde mezu virágillat: az bizony itt nincs. De nem is venné jól ki magát az iparesarnok üvegfedele alatt a sima egyenletes deszkapadlaton. Nem a tavaszt akarja utánozni ez a kiállítás; ahhoz nagyon gyenge volna. Csak azt mutatja meg, hogy lehet egy darab ősz, egy darab nyarat kora tavasszal produkálni s egy darab délvideket elébünk állítani. Kamélia és ngorka, vörös lilla fehér rózsaszín kék azalea és sárgarépa, tava yi pompás üde hurapnivaló szőlő, tányéron friss ananász, illatos körte mosolygó alma mellett s idei télen termett elkényeszeredett szőlő tulajdon tövén, úgy a mint az üveg-házban ért meg; idei számoza olyan szemek, mint egy egy kis körte s idei karalábé, olyan nagyok, mint a két ökör; rózsaságy, pálmaliget, fenyőberek és érett turkesztán dinnyé, itteni idei termés.

A mint kijő az ember a csarnokból, egészen megzavarodik.

Miért ilyen kopaszok a fák? Most hull a lombjuk vagy most leveledzenek? Tavasz van most, vagy a tél közeledik?

De félre a tréfával, mert akár tavasz legyen, akár ősz, a kiállítás igen szép s felette jól sikerült. Különös ugyan, a mint az ember a József főherceg margitszigeti kertészetéből maga előtt lát egy néhány két öles kaméliát a fát, tele zebbnél szebb piros kaméliával, de el kell hinnie, mert látja. Különös, amint a pálmaligetben emeregy hallgatja az ember a bokrok mögé rejtett katonazenét, de tagadhatatlanul szép és kellemes. A pomás szökőkút vizének egyetlen esobogása, a bódító róza, jázmin, kamélia és gentry-cub illat, a pálmalomb és a kártifóia, a kaonazene s a kiöltözött vidám embertü-meg nyüzsgő moraja, a sárga répa, fejes saláta és hónapos retek, a termeszettől rózsás és a müroszás arczok mind igen kedves dolgok; az egész igen gyönyörködött, igen szórakoztató. Tetszett.

Csak az illusio, az illusio! Az oda van. Bimbó fakadása, virág kinyílása, gyümölcs érlelése mind mind müparagát képez ma már. Kemence helyettesíti a napot, vetítő tükrök a fényt, vegyi szerek a talaj öserejét.

Es a magam részéről csak arra vagyok egy kissé kíváncsi, hogy ha már tavasszal érik a szőlő, télen terem az ngorka meg a paradicsom alma, vajon mivel tölti majd idejét az anyatermesztet nyáron át.

Dr. T.

Napi hírek.

— Nagyszerű alapítványok tanügyi czélokra. A karezagó közbirtokosság az ottani ev. ref. felekezeti népiskolai alap javára 150.000 frtos, az ev. ref. gymnasium két tanári állomás biztosítására pedig 30.000 frtos alapítványt tett. A karezagóik áldozatkészsége előtt, melyért most mondott köszönetet a heves n.kunsági egyház megye, kalapot emelünk. A kisujz s állásai ref. gymnasiumban a 7-dik tanári tanszék alapjára a város egyház együttesen tettek alapítványt, mely ezen tanszék fenntartását teljesen biztosítja.

— Csiky Lajos hittanár a mult héten a szatmári egyházmegye közgyűlésén és lelkesíti értekezletén nagyérdemű felolvasást tartott a protestáns Liturgia reformjáról. A nagy tiszteletű ur a jövő gyűlésen tartandó lelkesíti

értekezleten bővebben kifejti az isteni tisztelet reformjára vonatkozó nézeteit.

— Májusi előléptések. A hadsereg rendeleti lapjának vasárnapi kiadott száma közli a májusi előléptéseket. A honvédségnél a Debreczenben állomásozó törzstiszti és tisztikarban kinevezettek: Kassai Farkas Dániel ezredes, a 80. honvéd gyalogdandár parancsnoka jelenlegi alkalmazásában való meghagyás mellett vezérőrnagygyá, Ritter István a 3-ik honvéd gyalogdandár parancsnoka ezredessé, Kerner Pál, a 3-ik honvéd gyalogdandár 1. százalójának parancsnoka őrnagygyá, Fekete Károly hadnagy pedig főhadnaggyá.

— A Dobos Imre síremléke. Ki volt Sombory Imre? Sokan kérdezik a fiatal nemzedék közül. Az őregberek ám jól tudják, hogy milyen nevezetes ember, milyen hazafi és buzgó kalvinista volt ő. A debreczeni ref. egyház presbyteriumának egy vasárnap hozott kegyeltes határozata alkalomszerűvé teszi, hogy emléket legalább néhány sorban feleleljenítsük. Sombory Imre anyai ágról fejedelm-sarj volt és dusszagad birtokos. Előbb Bihar megyében viselt alispánsgot, ezután rokozatosn emelkedett. Volt kir. táblai bíró, Szabolcs vármegye administratora és Debreczenben a kerületi tábla elnöke. A patens elleni küzdelemben tevékeny részt vett és ezért a debreczeni egyház megválasztotta főgondnokkául. Mint ilyen, bár ezen időben már csak romjai voltak meg nagyterjedelmű birtokainak főgondnoki tiszteletdíját minden évben visszaadta az egyháznak. Tiszta Püred környékén volt egy szép birtoka, ezt átengedte a kollégiumnak, azon 20000 frt adóssága fejében, melylyel a kollégiumnak tartozott. A főskola most 7000 frt évi haszonbért kap ezen birtokért. A 70 éves évek elején halt meg. Unokája Bárczy Oszkár a cseglédutjai temetőben nyugvó porai földi síremléket rendelt meg. De a hálás unokának nem volt annyi pénze, hogy a sírkövet fel is állíttassa. A megrendelt sírköv hosszu idő óta hever a sírkőr-kőházban. A mult napokban tudomásra jutván ez, az egyháznak a presbyterium vasárnap elhatározta, hogy a sírkövet saját költségén felállíttatja.

— Népesedés. Debreczenben április 21-től apr. 27-ig terjedő héten született ev. ref. (553-580) anyakönyvi tétel) élve 13 fiú, 14 leány, halva 1 fiú, együtt 14 fiú, 14 leány — 28. (22 törvényes 6 törvénytelen.) Össze eskettetett 11 pár. R. kath. (111-122 anyak. tétel.) élve 7 fiú, 2 leány, halva 1 fiú, együtt 8 fiú, 2 leány — 10. (9 törvényes, 1 törvénytelen.) Izs. (48-51 anyak. t.) élve 2 fiú, 2 leány — 4. (3 törvényes 1 törvénytelen.) Született összesen 24 fiú, 18 leány — 42 gyermek. Meghalt ezen idő alatt: 23 fiú, 11 nőemű, együtt 34 egyén. Egyek közül ev. ref. 27; r. kath. 3, luth. 2 izr. 2.

— Rejtélyes eset. Bazsó Nándor palkodi (Szabolcsmegye) földbirtokos egy hónapja ez előtt nyomtalanul eltűnt. E hó 27-én azonban — mint a „B. H. n. S. A. Ujhelyről írják — megtalálták és pedig halva, ugyanabban a fűzesben, a hova vadászni ment ki egyik barátjával, egy hónappal ezelőtt. A szeren esetlen egy fához volt kötözve, olyan rővel, hogy még a holttestet is alig lehetett kiszabapítani. Mintán külső erőszak nyomai a holttesten különben nem lát zanak, nincs kizárva, hogy a szerencsétlen éhhalállal multki azon az elhagyatott helyen. A vizsgálat a rejtélyes ügyben szakadatlanul folyik, de eddig csak annyi bizonyos — hogy okvetetlenül többeknek kellett közreműködni a büntetvényben.

— A Dobos pavillon megnyitása. Papp György e közszertetben álló derék vendéglős, ki a nagyerdei vendéglőt bírja bérbe, a Dobos pavillont, e hó 2-án csütörtökön délután a 39. ezred zenekara közreműködése mellett tölta megnyitni.

— Május 1-től kezdve a Szikszay féle „Margit” fűrdőben a Porezalán kádfűrdők ára 80 krról 60 krra lesz leszállítva.

— Meghaltak a mult héten (I. ker. 171-185 folyó szám) Szabó József 2. é. ref. tudóhurut, Kiss György 19. é. ref. tudóv. Pusztai Ferenc 3. het. ref. göröcsök, Szabó Sándorné 51. é. ref. hasihagymók, Várdi Eszter 6. h. ref. gyermekszály, Nagy József 48. é. ref. szervi szivbaj, Várdi Mária 18. é. ref. tudóv. özv. Fazekas Dánielné 55. é. ref. tudóv. Berezecki Sámuel 15. é. luth. bék. Daróczy Jánosné 48. é. ref. tudóv. Selmecei? fia ref. halva sz. özv. Vida Bálintné 75. é. ref. tudóv. Tóth Sándor 6. het. ref. göröcsök, Hutka Lajos 16. é. ref. agy ob. Papp János 22. é. ref. tudóv. (II. ker. 91-95 f. sz.) Schmed Mária 11. h. r. kath. göröcsök, Réti Juliánna 5. é. ref. göröcsök, Kraft Ado f. 9. h. izr. tudóv. Bertalan 15. é. ref. göröcsök. (III. ker. 163-176 f. sz.) Jakab János 1. h. ref. vele sz. gyeng. Végh István 2. é. ref. veselőb. özv. László Mihályné 68. é. ref. aggkör, Magyar Gábor 64. é. ref. tudóv. Piskóti István 60. é. ref. álképlet, Krázl Dániel 68. é. luth agylob, Kiss Juliánna 1. é. ref. szerencsétlenség. Balogh József 1. h. ref. göröcsök, Laboncz Sándor 1. h. ref. vele sz. gyeng. Foris Ferenc 69. é. ref. tudóv. gimnókor, Kiss József 43. é. ref. hagymáz, Stark Jenő 8. h. izr. gyermekaszály Kovács? fia. cath. halva sz. Balla? leány ref. halva sz.

— Teleki Samu gróf afrikai utja. Cechi ádeni olasz konzul jelentést terjesztett az olasz földrajzi társulat elé Teleki Samu gróf és Hábeln tengerészhadnagy afrikai utazásáról. Ebben a jelentésben behatóan méltatja kutatásaink eredményeit és tudtal adja, hogy

az utasok jelenleg Harar felé vannak utban.

Az expedíció költségeit, melyek 250.000 frankra rugtak Teleki Samu gróf maga fedezte.

— Az akadémia elnöke. A magyar tudományos akadémia vasárnap az elnök választás ügyében értekezlet tartott br. Vay Miklós elnökölte alatt. Az értekezlet egyhangulag abban állapodott meg, hogy az akadémia elnöki méltóságára gr. Andrássy Gyulát, a másod elnökségre pedig Zichy Antalt kerte fel.

— Átalakított nyári mulatóhely. Városunk mulató, szórakozó helyei egyre szaporodnak; a régiek pedig versenye kelve nyernekin csín, kényelem, szépség tekintetében, úgy hogy bármely nagyvárosi, finom és kényes igényeknek is megfelelőhosszenek. Külső berendezésében ilyen nagyszabású átalakuláson ment keresztül P a t t e r m a n n „Debreczen városához” címzett sörcsarnoka, (a város házával szemben) mely eddig is egyike volt Debreczen legnépszerűbb, leglátogatottabb mulatóhelyeinek. A tavaszi idény megnyitásával a derék igyekvő tulajdonos az udvarkertet tetemesen kibővítette; hozzácsatolta ugyanis azt a szép lombos kertet, melyben eddig a jogászokr kuglizója állott s a kerttel együtt a mulatóhelyhez csatolta a szép svájci pavillont is. Az új kerthelyiség pár nap múlva ünnepélyesen, katonazenével fog megnyitni. Ettől fogva a díszes és kellemes helyiségben sűrűn fogják egymást követni a zenecéltéyek s esetleg daltársulati előadások és egyéb szórakoztató mulatók. — A sörcsarnok csak egyben nem fog változni: a tulajdonos előzékenységeben, a kiszolgálás elismert pontosságában és jóságában.

— Kegyetlen anya. Megdöbbantó büntény történt T-Eszláron. Ugyanis az ottani kores máros Orensteinnek, Berta nevű hajadon leánya újdun születő gyermekének kitepte a nyelvét s az így megölt csecsemőt elástta a trágya domb alá. Amde a lelketlen anya rémterte, nem maradhatott eltitkolva, — a szó teljes értelmében, kikaparta a tyúk a csecsemő hulláját, s a gyanu a leányzóra háramolván, a t. löki kir. járásbírószá vizsgálóbírója azonnal kihallgatta, de a bűnös tagadt mindent, s egyelőre beteg az előjáróság felügyelete alatt hagyatott.

— Csokonai sírjára a távozó színtársulat köréből ma 16 frt 30 krt kaptam Rónaszék t. k. Gusztáv 30 frt, mint gyűjtőtől. S midőn ez összeget az alábbi névsor kivételével itt a nyilvánosság előtt is örömmel nyugtázom, ezzel az ő beszélt tetteikkel szemben feleslegesnek tartok minden diésőt vagy köszönő szót. Ime a névsor: Valentín Lajos 1 frt, Rónaszéki 1 frt, Molnár L. 1 frt. Kópási Juliánka 1 frt, Czeglédi Andor 30 kr. Mándoki 50 kr, Pápayné 30 kr, Kocsis Etel 30 kr, Szentes I. 30 kr, László 1 frt, Tökés Emília 1 frt, Hegyesi 50 kr, Borád Gy. 50 kr, Balassa Jenő 1 frt, Gulyás 50 kr, Czákó 20 kr, Antalí 20 kr, Némethi 20 kr, Loosarekné 50 kr, Mutray 50 kr, Nagy József 40 kr, Vedres 1 frt, Szabó László 50 kr, Gyöngyössy 60 kr, Péchy 1 frt. Hadai 50 kr, Karacs 50 kr. A tegnap nyugtázott 58 frt 48 kr tehát ezzel együtt 74 frt 78 krra emelkedett. Debreczen, 1889. április 30. Szabolcska Mihály.

A consistorialis ház étvétele. Az ev. ref. egyháznak a gazdasági iskola szomszédságában újonnan épült egy emeletes házat a vállalkozó Fischer Károly építészttől tegnap vette át az építő-bizottság. Szakértőül Közeghy László kerületi királyi mérnök és Balogh Mihály városi főmérnök szerepeltek. A német renaissance stílusú ház nagyon emeli a Nagytéplom környékét. Az egyház hivatalai: adószedés, pénztár, iroda, levéltár, jegyző, hónapnál fogva ezen díszes épületben lesznek feltalálhatók. Ugyanitt egy tágas gyűlésterem is épült. Az utcai földszint és az emelet magánlakásokul bérbe van adva.

— Egy intelligens családánl Kadas-utca 1846. sz. a. egy butorozott utcai szoba kiadó.

— Gyorsabb lesz a vasut. A magyar államvasut igazgatósága elhatározta, hogy vonatát sebesebben járta. E végből pénteken és szombaton próbamenetet tartottak. Külön vonaton indult el egy bizottság pénteken délután Ludvig elnökgazgató vezetés alatt Budapestről. A vonat 4 óra 13 perczkor érkezett Győrbe s innen egy percznyi megállás után tovább haladt Bruckba. Bruckból vasárnap délután érkezett vissza. A próbamenet, egymoudják, teljesen sikerült.

— A pénzügyi közigazgatási bíróság dönt vénye. A pénzügyi közigazgatási bíróság által legutóbb hozott döntvények és elvi jelentőségű határozatok illetékmentesek. — A hitelzőknek az a jövedelme, a mit a neki kifizetőlegképen átadott részvények osztalékából élvez: tökékmátadó tárgyat képezi. — Ha a nyilvános számadásra köteles vállalatok, társaságok, intézetek és egyesületek, a hivatalnokai kának és szolgáiknak a magyar korona területén kifizette illetményei után járó nyugtábellyelétéket az év lejáratával 14 nap alatt beszállítani elmulasztották is, e miatt terhükre fölemlit illeték vagy bírság ki nem róható. — Ház hasonlólvezete után járadékkadót kivetni nem lehet. A pénzügyi közig. bíróság csakis az érdekeltek részéről hozzá intézett fölebbezés alapján hoz határozatot, az ügyeknek hivatalból való felülvizsgálatára tehát hivatva nincsen. — Az illetéki díjgyűjték 95. t. B. 3. jegyzete alapján járó 4^{3/10} os illeték csakis a hagyatéki adósságoknak az ingókból nem fűdözhető része után fizetendő. Ezen illeték megszüntéséről az adósságok összegéhez

el vannak utban. melyek 250,000 gróf maga fedezte. A magyar tudósok az elnök választott br. Vay értekezlet egyhangú, hogy az akadé. Andrassy Gyulát, Zichy Antalt kéri...

A köteles rész ozimén kifizetett összeg, valamint a hagyományok összege hozzá nem üthető. A részvénytársulatok gyártelepei és gyári ozelokra szolgáló épületei — akár adókötelesek azok, akár nem — illetékegyenérték alól mentesek. Ez a mentesség azonban bányászati ozelokra szolgáló adóköteles ingatlanokra ki nem terjed. — Birólag elárvezett ingók vételárjának kielégítési sorrendjét megállapító végzés elleni fölfolyamodás: az illetékdíjjegyzék 13. t. IV. 14 pontjában meghatározott bélyegilleték alá esik. Szakértői díjak és költségek megállapítása tárgyában hozott végzések ellen intézett fölfolyamodások bélyegkötelesek. — Ha valamely telek tulajdonosa, az azon általa ujonnan emelt háznak a teleggönyvben való kitüntetését kéri, ez a kérvény ivenként csak 36 kros bélyeggel látandó el. Ha a pörös fél olyan szegénységi bizonyítvány alapján nyert bélyegfölgjegyzési kedvezményt, a melyet később az illetékes hatóság eredetileg semmisnek és érvénytelennek mondott ki, — a jegyzékbe vett bélyegilletékeket utólagosan leróni tartozik.

hogy elbukott s szalonva-vágás végett magával vitt kés így furódhatott oldalára. A hivatalos vizsgálat alkalmával konstatálták, hogy valószínűleg öngyilkosság forog fenn. — A bíró szobájából. — Mi a panasz atyafi? — Hát kérem szépen, én időtöltésből gyűjttem be. — Hát aztán mit csináljak én kenddel? — Bizon jobb lesz, ha nem csinál velem a tekintetes bíró ur semmit, hanem elenged a dögömrá. — Hát elmehehet kend istenhirév l. — Az atyafi azonban erre el kezd keresgélmi a zsebeiben, végre előhuz egy összegyűrt papírost. — Hát tessék ráirni, hogy elmehehet. — Megnézi a bíró a papírost, látja, hogy Varga Pál kétheti fogására van ítéve. — Hja, ha így áll a dolog akkor csak maradjon itt, — aztán töltsé ki a kiszabott időt. — Azér mondom, kérem, hogy időtöltésből gyűjttem be. — A felolvasókör közgyűlése tegnap nem volt megtartható, miután a tagok az alapszabály által követelt számban nem jelentek meg. — Ezért a közgyűlésre gr. Dégenfeld József elnök új határidőt tűzött ki, május 12-dikére. — Süketeknek. Egy személy ki egyszerű szer által 23 éves sükketség és föllugásból gyógyult ki, hajlandó ezen szer leírását német nyelven bármely hozzáférhető szenedvőnek ingyen teljesíteni. Lakezim: J. H. Nickolszon, Wien, IX. Kolingasse Nro. 4. — Mit tegyünk tavaszkor, hogy a járványos betegségektől megmenekedjünk. — Egészségügy. — A járványos bőrküüteses betegségek, köz tapaszlatat szerint, legnagyobb mérvben a tavaszi hónapok alatt szoktak fellépni. Ennek küülféle okai vannak ugyan, de ezen okok egyik legalapossabbika az, hogy tavaszkor a télen át megfagyott földből a melegebb nap heve folytán nagymennyiségű ártalmas gőzpára s egyéb bomlasztó anyag száll felé, a melyek mindenféle erjedést, rothadást hozván létre, ez által a levegőnek és talajnak fertőzést okozzák, elődsdiéket teremnek, az emberekben pedig betegségeket támasztanak. Szükséges emélfogva, hogy háznak tájának, lakóhelyeinknek, szobáinknak tisztaságára, jó szellőztetésére, igen nagy gondot fordítsunk; az udvarokból a tél folyamában felgyülemlt trágyát, szemetet, konyhahulladékokat szorgalmasan eltakarítsunk, az árnyék székek tartalmát kihordassuk s minden olyan tárgyat, a mi rosz szagot, büzt áraszt s a levegő megrotására szolgálja, — házainktól távol tartsunk. Mert kiki meglehet arról győződve, hogy a tisztán tartott házak lakói sokkal ritkábban esnek járványos betegségekbé, mint azok, a kik ronda, piszkos, szellőztelen, füledt levegőjű házakban laknak. A himlő, vörheny, kanyaró, ronosoló toroklob, stb. küüteses betegségeknek tehát a legjobb létrehozója s kifejlesztője nem egyéb, mint a szenny, tisztátalanság, a melyben a kórmező anyagok (bakteriák) leghamarabb megtaromnk s elszaporodnak s becheles által az emberekben betegségeket idéznek elő. De nemcsak ezen elősorolt bőrküüteses kóroknak, hanem még különösen a tüdőgyulladásnak is tavaszkor van a legnagyobb uralkodási korszaka. A tüdőgyulladás ugyanis, a mely Magyarországon évenként átlag 25,000, még pedig az esetek nagyobb részében, javakorbeli áldozatot kíván, az orvostudomány mai álláspontja szerint, szintén járványos ragályos betegség és az a természet, hogy legkivált tavasszal szokott nagyobb kiterjedésben fellépni. Ez az oka, hogy némely községeben 15-20, sőt több egyén is meghal tavaszkor rövid pár hét alatt tüdőgyulladásban. Mert nem gondolja senki, hogy a tüdőgyulladás megfázás, áthülés, átnedvesedés folytán jön létre; ezen betegségek fertőző alap oka van, amely fertőzést bizonyos élődi (parasitaéus) szervezetek hozzák létre, a melyek leginkább tavasszal árasztják el a levegőt. A meghülés, megfázás csak kifejlesztő mozzanat az emberi szervezetbe jutott élődsiek elszaporodására, a mely elszaporodás ezenkívül a tisztátalan, megromlott levegő által csak fokoztatik. Ezért kell óvakodnunk föleg tavaszkor a meghűléstől is, nehogy a szervezetünkbe eljutott, de ott a rendes viszonyok közt maguktól tönkre menő élődsiek kifejlődhessenek s elszaporodások által halálos megbetegedéseket idézhessenek elő: — a tisztaságra és jó levegőre pedig azért legyen gondunk, mert az élődsiek leginkább, sőt, mondhatni csakis a tisztátalan helyen s megromlott bűzös levegőben jöhetnek létre.

zete. Hogy mennyire méltányolja a közönség az ő fáradságukat és buzgalmaikat, semmi sem igazolja jobban, mint hogy a bérli közönség nagyrésze kiváltoita helyét. Az előadás igen érdekes volt, mert az egyveleget Rónaszék y ügyesen és változatosan állította össze. Az iparos itjak dalköre, mely ezuttal először mutatta be tehetségét színpadon előadott dalaival szép sikert aratott s meglátzott a derék karnagynak Borossnak buzgalma és szakösmere. A daárda jóhangu fiatal erökkel rendelkezik, s az énekszámokat jó összhanggal juttatja érvényre. Ez alkalommal láttuk a másolóczimiszerepében Balassát az új jellemzésnést is. Örvendünk szerzödtetésének, mert igen értelmes, szép jövőjü tehetséges fiatal színeszt ösmertünk benne. Szerépet mely érzéssel játszott a egy jelenetében mikor leány felösméri, hosszan tartó lelkes tapsvihart aratott. Érdekes része volt az előadásnak a Rónaszék y magánjelenete. Ö írta sok humorral, s eljátszotta kacagató komikummal. Egy vendégli hausknechtet mutat be, a ki a tisztasza kezei közé került cipök föltt filozofál s sok ügyességgel azokból gazdálkóra von következtetéseket. A közönség sokat nevetett, tapsolta a humoristát és a komikust. Magasan a program színvonala fölé emelkedeti a Kopácsy kisasszony éneke, ki a Sevillai borbélyból a Rosina entréjét adta elő meglepő coloraturával, szép iskolázottsággal s üde, tisztán, esengő hangon. A kisasszony haladása meglepő s napról napra izmosabb. A tapsvihart, mely éneke közben és után felzengett, jól megérdemelte. Sokat tapsolták még az est folyamán Haday szép énekét s a jutalmazott énekkart. — Bucsu. „Mélyen tisztelt közönség! A mai előadással befejezzük az évadot s ez alkalommal nem mulaszthatom el, hogy úgy magam, mint szintársulatom nevében is hálás köszönetet ne mondjak becses pártfogásukért. — Tartsanak meg jó indulatu emlékeztükben a viszontlátásig. Kiváló tisztelettel Valentin Lajos, igazgató és szintársulata.” — Irodalom. — Sárossy album. Az aradi „Kölcsey egyesület” pünkösdkör emléktáblával jelöli meg Boros Sebesen Sárossy Gyulának az „Arany Trombita” költöjének szülöházát. Ez alkalomra a költö emlékre albumot szerkeszt Neményi Lajos s előfizetési felhívást adott ki rá. Előfizetheti egy frrtal, mely a junius elején megjelenő albumra Aradra Réthy L. nyomdájába cizmezendő. Sárossy Gyulának teljes életrajzát igéri az album s ezen kívül kiváló írök dolgozatait, Sárossyra vonatkozó közleményeket. Ide iktaljuk az Album tartalom jegyzékét: Abrányi Emil. Sárossy Gyula. Költemény. Abafi Lajos. Sárossy Gyula. Eletrajz. Haan Lajos. Ifjúkori visszaemlékezés Sárossy Gyulára. Erdélyi Pál dr. Az eperjesi „kis kör.” Csécsi Imre, Sárossy és az aradi református egyház. Náményi Lajos, Sárossy Gyula Aradon. Széchy Károly. Az „Arany Trombita”-ról. Káplány József Sárossy Gyula Gyöngyösön 1850—52. Lálár József Sárossy Gyula bujdosá-a Hevesben. Szabados Ede Sárossy Gyula emlékezete. Vachot Sándorné Sárossy Gyula életéből. Leövey Lára Emlékezés Sárossy Gyulára. Vadnay Károly. A hazakerült „Arany Trombita”-ról. (Emlékezés Sárossy Gyulára) — Viczmándy Sárossy Gizella. Sárossy Gyula n. jéről. Hiador (Jámber Pál). A hir. Költemény. Náményi Lajos Sárossy Gyula leveleiből. Erdélyi Pál dr. Sárossy Gyula levelei Erdélyi Jánoshoz. Lauko Albert. A Sárossy emléktábla története. Náményi Lajos Repertorium. Aprósköve Sárossy Gyuláról. Az albumhoz mellékelve lesz a költö arcképe (Szamosy Elek festménye után), a költö borroszebei szülöházának fényképe, továbbá Sárossy kéziratának faksimilije. — A véderöröl 1889 VI. törvényezik már kapható ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében Egyháztér 344 sz. Ára 30 kr. — Nőkröl. — A szóbeszéd tetszik az asszonyoknak, de egyedül a tettek gyözik meg öket! (Ovidius.) — Harminezhat évvel az asszonyok meg állapodnak; csak úgy mint a berozásodott székakasz. (Dancourt.) — Asszonynak parancsolni annyit, — mint nyugalmat vesztetni. (Publius Syrius.) — A világegyetem legbájoibb teremtménye egy szeretetreméltó, erényes nő. De vajjon hol rejtozködik ez az égi teremtmény? (F. F. Rousseau.) — Husáarak. — Megállapitva s bejelentve 1889. April 24-től Május 1-ig. 32 kr. Erdéi Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt. Rác Lajosnál Meszena utca 457. sz. alatt. 34 kr. Böldg Istvánnál Árok u. 676. szám alatt. Erdéi Ferenczél Csapó u. 240. sz. a. Kolb Jakabnál Pifa utca 687 sz. a.

36. kr. Rác Györgynél Czegléd u. 2599 sz. alatt. 38 kr. Rác Györgynél Csapó utca 10. sz. a. Rózsater 10 sz. a. Rác Lajosnál Liba utca 2061 sz. a. 42 kr. Szentesi Jánosnál Rózsater 11 sz. a. Sz-Anna-utca 2267 sz. a. Mester utca 1442 sz. alatt. 44 kr. Magyar Gábornál Piac 1-80 székében, Czegléd u. 55. sz. a. Dedó u. 125 sz. a. Böldg Istvánnál Rózsater 12 és 15-ik sz. a. Rác Lajosnál Rózsater 10 sz. alatt. Valamint a három izraelita mézárszékban a piacon. Minden többi bejelentett 17 mézárszékben pedig 1 kiló hus 40 kr. J e g y z e t: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább. Debreczen, 1889. April 23. Felelős szerkesztö és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Fömuunkatárs: Karczag Vilmos. SCHWARCE, weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met (18 Qual) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depöt G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. Étkezés a „FIUMÉBAN”. Május 1 töl kezdve sörcsarnokomat ismét megkezdem. Nagyobb szabásu éttermemben koszt-adást (ebéd és vacsora sörrrel vagy borral 20 forint.) rendeztem be. Abonálhatni nálam házhoz hordva is a legméréskeltebb árak mellett. Kitiúó magyar konyhám a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom. Tisztelettel KAUFMANN. vendégliös. Kardos László Debreczenben, Czegléd-utca. Meghivja a nagyérdemü közönséget dusan berendezett raktárába, hol ez idő szerint nagy választék áll rendelkezésére. Nyári ezérna ruha-szövefekben (Zephyr) melyek belföldi és angol-gyártmányban a legezlszerűbb és legszebb nőruha kelméket szolgáltatják. Áruk minöség szerint méterenként 26 kr. és 1 frt közt váltakozik. Különösen kiemelendö a szinek tartóssága és szépsége, valamint a szövet ruganyossága és könyvedsége. Legnagyobb választék lakás berendezési cikkekben u. m. szönyvegek, függönyök, butorkelmék, ágy- és asztalterítök, paplanok és madráczok, viaszos butorvászón és parketek. L Y N O L E U M. Indiai gyékények, cocos futó és lábtörölök. Alkalmi vétel folytán tetemesen le szállított áron ajánlunk: színes keresztcsikos keleti függönyöket, ágy és asztal terítöket. Újdonságok: Axminster, Brüssel, Tapestry, Smyrna, Bagdad, Mekka, Emir, Daghestan, Sumak, Turkestan, Kyrman szönyvegek, szövetek és függönyökben Kunz József és Társánál Debreczen, kistemplom-bazár.

Szinház.

Az utolsó előadás, s egyszersmind bucsu előadás ma lesz színházunkban s aztán a holnap reggeli vonattal elutaznak színészeink Nyiregyházára 30 előadásra. Tegnap a kardalokok jutalomjáték volt, s az ajándékokkal együtt igen csinos osztalékban részesült a kar drék személye.

Rudolfsbad vizgyógyintézet.

REICHENAU (Alsó-Ausztriában.)
 PAYERBACH nyugati állomáshoz 2 órányira Bécs-től a nyugati vasuton.
 Gyönyörű, minden oldalról fedett fekvés, alsó Ausztria egyik legszebb Altvölgyében (476 méter a tenger fölött) kitűnő ellátás és igen kényelmes lakhelyiségek képezik azon elismert előnyt, melyet a 19 év óta fenálló intézet magának kivívott, melyben oly betegek is, a kik csak éghajlati időtöltést keresnek felvétetnek.
 Az idény kezdete május 1-én
 vizgyógyászatra, villanyosságra és masszázra Oertl-féle gyógyászat, kövőrség, szivkővérség és szivgyengeség ellen. Az ivócsarnok megnyitása sávo tej és mindennemű friss töltésű ásványvizekre május 15-én, a teljes uszód-fürdő (16-18° Reaumur és 73. quad-rátméter vízszínnel) Junius 1-én. Naponta sétahangverseny.
 Prospektusokat a gyógy-felügyelőség kíváncsra ingyen küld.
 Bővebb felvilágosítást ad
 Dr. Ferdinand Thomas, J. M. Waisnix örökösök, gyógyorvosok, tulajdonosok.

3187. P.
 1889.

Hirdetmény.

Néhai Fráter Mihály hagyatéka, továbbá Fráter Ignác, Ferencz és Pál vagyona 1857. Deczember 4-én a volt es. kir. törvényszék által 8376. szám alatt elrendelt csőd, a vagyon felosztás foganatosítása után, a újirt törvényszék által megszüntetett.
 Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint esődbíróságnak 1889. Ápril 23-án tartott üléséből.

Balog Imre, Günther,
 h. elnök. jegyző.

Fülölaj,

2425
 1889.
 kivonat es. kir. másodorvos Dr. Schipek től, ez olaj kitűnő és biztos hatása számos aurifitástól évek óta diosérrettel elő-merttetet, miután minden veleszületett süketiséget meggyógyít, nehézhallást, füzugást, és egyáltalán minden fülbetegséget rögtön megszüntet. Használati utasítással kapható 1 frt 50 krért Dr. Rotschnek V. Emil gyógyszer-tárában (Telephon állomás.)

103.

432. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVÁN“ gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN és az 1887. április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépő eladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	16.
B. Szinte középszerű	15.
1. Királyliszt	15.
1. Lángliszt	14.60
2. Montliszt	14.
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	13.40
1. " 2-od rendű	13.
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	12.40
1. szinte 2-od	11.40
7. Közép kenyérlisz 1-ső	10.40
3. " 2-od	9.80
3 1/2 Barna " 1-ső	9.20
8 3/4 " 2-od. á 70 kgr.	7.80
9. Láblisz " á 70 kgr.	6.20
10 Verealiszt " á 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	3.80
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	3.60

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennmeltett egyezmény folytán szintén beiktatott.

Debreczen, 1889. Márczius 22.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb egvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékre.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni fióktelep áru csarnoka

ajánl legjobb minőségű szepességi főzelékeket, boszniai szilvát, snilva izet, pergetett és keretmézet, különféle friss minőségű sajtokat, lipthói-turót. Magyarádi, ménesi, szegszárdi, egri, (bikavér) sashegyi szomorodni, tokaji asszu gyógy borokat, csira képességükért kezesseg mellett gazdasági és konyha kerti magvakat; különösen pedig oberndorfi takarmányrépa magot, franczia és magyar luczernát legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni fióktelep áru csarnoka. Nagyvárad utca a, megyeház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb egvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékre.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb egvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékre.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb egvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékre.

VAN HOUTEN-féle tiszta

el van ismerve

CACAO

LEGJOBBNAK és használatban a LEGOLCSÓBB.

1/2 kilo mindig elegendő 100 csésze legfinomabb esokoládéra

Mindenhol kapható a finomabb gyógyfűkereskedésekben, csemege- és fűszerkereskedésekben s cukrázsdákban bádogszelenczékben 1/2, 1/4 és 1/8 kilo tiszta súlytartalommal.

Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp Csanak József és Rickl József Zelmos uraknál.

CZIGELKAI

LAJOS-FORRÁS.

jódtartalmu, szikéleges-konyhasós savanyvíz.

Felülmullatlan legdusabb szénsavas natron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizel közt, bővastartalma és sok szénsava miatt az egvényes-s savanyvizek közt páratlan és legkellemebb, valamint legkönynyebben emészthető valamennyi jódtartalmu ásványvizek közt.

A Lajos-forrás renkívül hatásosnak bizonyult a gyomor-, bél-, húgyhólyag és légutak bántalmainál s görvélkórnál.

ISTVÁN-FORRÁS.

Borvíz, legzadagabb szoda- és szénsavtartalommal.

A legújabb vegyelemzésnél a Czigelkai István-forrás ásványvizénatron és szénsav tartalmára nézve (1000 súlyrészt vízben 16-722 natron és 784 szénsav) oly dúsádgagnak bizonyult hogy tartalmával az eddig ismert bel- és lülföldi ásványvizeket tetemesen felülmúlja.

Mindenek okoknál fogva a Czigelkai István-forrás ásványvizé savany borvíz vegyíve, egy erősen pezsgő, sennéforra üdítő, kitűnő italt szolgáltat, melynek kissé sós íze az emésztésre is bír befolyással.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére magy. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállító által BUDAPESTEN.

Ugyis után kapható minden gyógyszer-tárban és fűszerkereskedésben.

RAKTÁR DEBRECZENBEN:

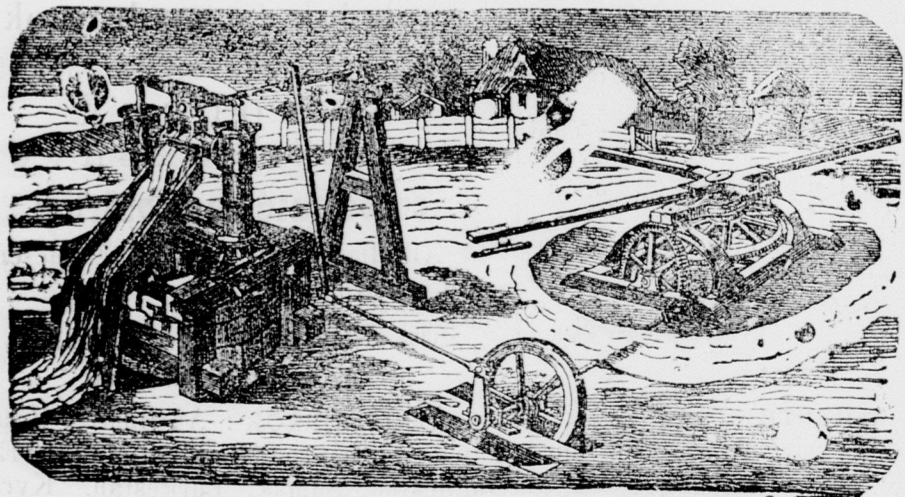
Csanak József és Geréby Fülöp uraknál.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára, harang és érezőntödéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban
 Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik
KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
 felszerelésére
szegmentes úrszékerek
 felállításra és minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
 Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kíváncsra díjmenten küldetnek.
EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYÁR

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“, könyvnyomdájában Széchenyi-utca: SI MON-ház